

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 593/2013-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2013 v konaní o sťažnosti J. Š., M., zastúpenej obchodnou spoločnosťou A., s. r. o., M., konajúcou prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. S. T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 1217/2000 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 1217/2000 **p o r u š e n é b o l i .**

2. Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 1217/2000 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. J. Š. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je p o v i n n ý uhradiť J. Š. trovy konania v sume 331,12 € (slovom tristotridsaťjeden eur a dvanásť centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. S. T. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2013 doručená sťažnosť J. Š., M. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej obchodnou spoločnosťou A., s. r. o., M., konajúcou prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. S. T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 1217/2000 (ďalej aj „namietané konanie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 32 Cb 1217/2000 sa začalo 30. marca 1999 doručením návrhu S., a. s. (ďalej len „navrhovateľ“), smerujúceho okrem iných aj proti sťažovateľke ako odporkyni v 3. rade, voči ktorej si navrhovateľ uplatňoval nároky na zaplatenie sumy 3 802,70 € z titulu jej ručenia za splnenie úveru poskytnutého dlžníkovi.

Okresný súd vo veci prvýkrát meritórne rozhodol rozsudkom z 12. júna 2012, t. j. po viac ako trinástich rokoch od podania návrhu.

Sťažovateľka poukázala na dlhodobú nečinnosť okresného súdu v namietanom konaní, na doručovanie jej určených zásielok na nesprávnu adresu, hoci súd mal vedomosť o jej aktuálnej adrese, ako aj na skutočnosť, že „V rámci celého konania okrem doručeného platobného rozkazu sťažovateľka dostala jediné predvolanie na deň 12. 06. 2012 o 12.45 hod.

Na uvedený termín pojednávania sťažovateľka vycestovala na OS Košice II. Počas cesty začal vlak meškať, ale stále bolo všetko v časovej rezerve, až do okamihu kedy sťažovateľka prichádzala do K. Sťažovateľka telefonovala na informačné centrum asi cca 5 minút pred začatím pojednávania, že vlak meškal, ale že sťažovateľka už je v K. s tým, že príde o čosi neskôr. Bola prepojená k asistentke sudcu, ktorá povedala, že sudca už šiel do pojednávacej miestnosti, ale uvedené mu oznámi. Keď sťažovateľka prišla na súd, pojednávanie už bolo skončené a nemohla vo veci nič uviesť, hoci predložila potvrdenie o meškani vlaku.

Na jediný nariadený termín pojednávania, ktorý bol sťažovateľke doručený sa dostavila s ospravedlnením, že bude meškať vlak, avšak súd vo veci konal bez jej prítomnosti a sťažovateľka nemala možnosť vo veci vypovedať a navrhovať dôkazy, na ktoré poukázala v podanom odpore.“

Sťažovateľka 1. augusta 2012 podala proti rozsudku okresného súdu z 12. júna 2012 odvolanie.

Sťažovateľka 3. augusta 2012, t. j. po meritórnom rozhodnutí okresného súdu rozsudkom z 12. júna 2012, podala sťažnosť na prieťahy v konaní okresného súdu predsedovi okresného súdu, ktorá bola vybavená prípisom okresného súdu sp. zn. Spr. 133/2012 z 22. augusta 2012, v ktorom sa uvádza: „Po oboznámení so spisom uvádzam, že Vaša sťažnosť na porušovanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je dôvodná, v určitých časových úsekoch došlo k prieťahom v konaní. V súčasnosti sa vo veci koná, o žalobe bolo rozhodnuté rozsudkom zo dňa 12. 6. 2012, voči ktorému ste podali odvolanie.“

Sťažovateľka ďalej uviedla, že 22. novembra 2012 podala ústavnému súdu sťažnosť, ktorá bola uznesením sp. zn. I. ÚS 24/2013 zo 16. januára 2013 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Následne sťažovateľka podala sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý v odpovedi doručenej sťažovateľke 13. marca 2013 uviedol: „*Vec Okresného súdu Košice II sp. zn. 32Cb 1217/2000 bola nášmu súdu doručená na rozhodnutie o odvolaní dňa 24. 10. 2012...*“, pričom odvolanie bolo sťažovateľkou podané už 1. augusta 2012. Uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Cob 156/2012 z 13. februára 2013 bol rozsudok okresného súdu z 12. júna 2012 zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ďalšia sťažnosť na prietahy v konaní podaná predsedovi okresného súdu 26. júla 2013 bola vybavená listom zo 7. augusta 2013, v ktorom predseda okresného súdu konštatoval, že v namietanom konaní nedošlo k prietahom v konaní.

Okresný súd v namietanom konaní nariadil termín pojednávania na 28. október 2013.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej poukázala na aktuálnu judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zohľadňuje 3 kritériá – právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania počas konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval. K uvedeným kritériám sťažovateľka uviedla, že pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, „*dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci.*“. Rovnako pri hodnotení správania sťažovateľky podľa jej názoru neexistuje žiadna významná okolnosť, ktorá by mohla byť pripísaná na jej ťarchu. Za neospravedliteľný považuje sťažovateľka postup okresného súdu, ktorý v jej veci nevykonával úkony vedúce k odstráneniu jej právnej neistoty, a jeho rozsudok musel byť krajským súdom zrušený z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„I. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32Cb/1217/2000 porušil základné právo J. Š., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Okresný súd Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 32 Cb 1217/2000 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

III. J. Š. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 13 000 € (slovom trinásťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Košice II je povinný uhradiť J. Š. trovy právneho zastúpenia v sume 357,36 € za 2 úkony právnej pomoci... na účet jej právnej zástupkyňi... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 593/2013 z 2. októbra 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. 1SprV 912/2013 doručeným ústavnému súdu 11. novembra 2013, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„V súlade s ustanovením § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, po oboznámení s predloženou sťažnosťou a so spisom, v ktorom sú namietané prietahy v konaní, možno konštatovať, že do 22. 8. 2012 došlo v určitých časových úsekoch k prietahom, posúdenie dôvodnosti prietáhov nechávam na zvážení ústavného súdu.

V súčasnosti sa vo veci koná, po zrušení rozsudku súdu prvého stupňa odvolacím súdom a jeho doručení účastníkom konania bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. 10. 2013, ktoré bolo za účelom doplnenia dokazovania a odstránenia rozporných tvrdení odročené na 9. 12. 2013.

Vo veci bola dňa 8. 8. 2012 podaná sťažovateľkou sťažnosť na prietahy v konaní v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sťažnosť bola vybavená listom zo dňa 22. 8. 2012, evidovaným pod Spr. 133/2012, sťažnosť bola uznaná za dôvodnú. Dňa 31. 7. 2013 bola podaná opakovaná sťažnosť, sťažnosť bola vybavená listom zo dňa 7. 8. 2013, evidovaným pod Spr. 135/2013, sťažnosť na prietahy v konaní od 23. 8. 2012 nebola uznaná za dôvodnú.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že vo veci konajúci zákonný sudca bol dlhodobo práceneschopný v čase od 5. 11. 2012 do 21. 12. 2012.

Zároveň Vám oznamujem, že v súlade s ustanovením § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, súhlasím s upustením od ústneho pojednávania.“

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka zaujala stanovisko podaním doručeným ústavnému súdu 20. novembra 2013, v ktorom uviedla: „Na skutkových a právnych tvrdeniach naďalej zotrvávame a to aj napriek vyjadreniu predsedu Okresného súdu Košice II. pána JUDr. A. P. zo dňa 7. 11. 2013, považujeme ústavnú sťažnosť za dôvodnú.

K výzve ústavného súdu od upustenia ústneho pojednávania oznamujem, že netrváme na verejnom ústnom pojednávaní senátu.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. K porušeniu sťažovateľkou označených práv malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní mohlo dôjsť k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že spory o zaplatenie pohľadávok vyplývajúcich z uzatvorených úverových zmlúv tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Tento záver sa podľa názoru ústavného súdu vzťahuje aj na napadnuté konanie. Ku skutkovej a právnej zložitosti veci je potrebné napokon ešte uviesť, že ani predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti netvrdil, že by napadnuté konanie malo byť osobitne právne alebo skutkovo zložité.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred všeobecným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil, že s'ťažovateľka svojím správaním prispela k doterajšej dĺžke konania tým, že neoznámila konajúcemu súdu zmenu svojho trvalého pobytu, ktorá nastala počas namietaného konania. Pri hodnotení správania s'ťažovateľky ako žalovanej v 3. rade ústavný súd tiež prihliadol na skutočnosť, že sa nezúčastnila pojednávania konaného 6. marca 2012 (jej neúčast' bola ospravedlnená z dôvodu práceneschopnosti) ani pojednávania nariadeného na 12. jún 2012, keď sa z dôvodu meškania vlaku nestihla dostaviť na súdom určený čas.

3. Napokon ústavný súd hodnotil samotný postup okresného súdu z hľadiska posudzovania, či v právnej veci s'ťažovateľky došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa vyznačoval viacerými dlhými obdobiami úplnej nečinnosti okresného súdu, a sú to predovšetkým obdobia:

- od 28. septembra 1999, keď bolo okresným súdom vydané uznesenie o vyrubení súdneho poplatku žalovanej v 2. rade za podaný odpor, do 2. augusta 2000, keď jej okresný súd zaslal tlačivo – potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, v trvaní takmer 11 mesiacov;

- od 17. októbra 2000, keď okresný súd uznesením rozhodol o priznaní oslobodenia od platenia súdnych poplatkov žalovanej v 2. rade, do 28. júla 2009, keď vyzval obchodnú spoločnosť E., s. r. o., na podanie návrhu na zámenu účastníkov a predloženie listinných dôkazov preukazujúcich jej procesné nástupníctvo týkajúce sa žalovanej pohľadávky, v trvaní 8 a pol roka. V tomto období okresný súd uskutočnil jediný procesný úkon, a to 31. marca 2005 doručoval všetkým účastníkom konania oznámenie o predpokladanom termíne pojednávania v II. polroku 2005, pričom prvé pojednávanie vo veci sa konalo až 6. marca 2012. Tento procesný úkon okresného súdu však nemožno posudzovať ako úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci samej.

Ústavný súd vo svojej judikatúre (napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09) taktiež uviedol, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol.

O neefektívnosti postupu okresného súdu svedčí najmä skutočnosť, že krajský súd uznesením sp. zn. 4 Cob 156/2012 z 13. februára 2013 odvolaním sťažovateľky napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 32 Cb 1217/2000 z 12. júna 2012 zrušil v celom rozsahu z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Postup okresného súdu bol poznačený aj ďalšou nesústredenosťou a neefektívnosťou, keď napriek už 15. júla 1999 zistenej novej adrese trvalého pobytu sťažovateľky v M. jej boli okresným súdom doručované písomnosti z 2. augusta 2000 (potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch), 31. marca 2005 (oznámenie o predpokladanom termíne pojednávania), ako aj zo 7. októbra 2009 (uznesenie o zámene účastníkov konania) na pôvodnú adresu v K.

O nesústredenom a neefektívnom postupe okresného súdu svedčí aj skutočnosť, že vôbec nerozhodoval o sťažovateľkou podanej žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov za podaný odpor proti platobnému rozkazu doručenej 20. septembra 1999, ani o návrhu žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., na zámenu účastníkov doručenom 26. septembra 2002, ktorým tento navrhoval, aby z konania vystúpil žalobca a na jeho miesto vstúpila obchodná spoločnosť G., a. s., z dôvodu postúpenia žalovanej pohľadávky. O zámene účastníkov konania rozhodol okresný súd až uznesením zo 7. októbra 2009 na základe v poradí druhého návrhu obchodnej spoločnosti E., s. r. o., ktorej bola žalovaná pohľadávka postúpená obchodnou spoločnosťou G. a. s. (prvý návrh na zámenu účastníkov bol podaný touto spoločnosťou 8. júna 2005).

Ústavný súd uvádza, že obdobie od 24. októbra 2012 do 12. marca 2013 v trvaní takmer 5 mesiacov, počas ktorého sa spis okresného súdu nachádzal na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o odvolaní podanom sťažovateľkou, nemožno pričítať na vrub okresnému súdu.

Pokiaľ predseda súdu uviedol, že „vo veci konajúci zákonný sudca bol dlhodobo práceneschopný v čase od 5. 11. 2012 do 21. 12. 2012.“, v tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na uvedenú skutočnosť.

Ústavný súd po posúdení všetkých skutočností dospel k názoru, že okresný súd svojím postupom v namietanom konaní s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania (takmer 14,5 rokov) bez právoplatného rozhodnutia vo veci samej, ako aj svojou neefektívnou a nesústredenou činnosťou spôsobil zbytočné prietahy v konaní, čím došlo u sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez

zbytočných prietáhov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa právoplatného rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 13 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Okrem iného uviedla, že má „*pocit obrovskej frustrácie, pomalým a neefektívnym konaním súdu v predmetnom konaní. Stratená viera v spravodlivosť je spôsobená taktiež postupom súdu, ktorý sa obmedzil iba na formálne procesné úkony bez skutočného reálneho riešenia sporu v jeho hmotnoprávnej podstate. V demokratickom právnom štáte nemožno pripustiť takýto postup súdu, pretože tým dochádza k výraznému oslabeniu právnej istoty občanov a ich dôvery v ochranu ich základných ústavných práv zo strany orgánov štátnej moci.*“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku napadnutého konania okresného súdu a zároveň berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 4 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom JUDr. S. T.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 260,32 € (za dva úkony právnej služby) a 2 x 7,81 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Odmena advokátke za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom zvýšená o daň z pridanej hodnoty (keďže advokátka je jej platcom) tak predstavuje celkovú sumu 331,12 €.

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013